

Ohjus

Ohjaaja: Miia Tervo **Maa:** Suomi, Viro **Vuosi:** 2024

Suomi-neidon ja suomalaisneidon rajaloukkaukset rinnastava 80-lukuinen karnevaali lähtee liikkeelle joulukuusen rysähtäessä lappilaisen paikallislehden ikkunaan. Lempeäsydäminen päätoimittaja tulee palkanneeksi itkuisen, mahdotonta elämäänsä potevan Niinan avustajaksi.

Päiväkirjapohjalta ponnistava, olosuhteiden lannistama nainen saa vainun hässäkästä Inarijärvellä: vaikuttaa siltä, että Neuvostoliitto on ampunut ohjuksen Suomeen. Ydinkärki saattaa tehdä tuhojaan järven pohjassa, mutta kylillä tarjoillaan rakettirautua ja ohjusmunkkeja, alkoholia kuluu ja discohumppa soi. Ohjusuhkaa käsinkosketeltavamman, suorastaan silmäkulmassa tuntuvan tärskyn Niinan elämään tuo vielä entinen mies. Onneksi perhe elää tiiviisti rinnalla ja uusi rakkaus hävittäjälentäjään tuo turvaa. Oona Airola palkittiin vivahteikkaasta pääroolistaan Göteborgin elokuvafestivaaleilla, ja palkinnon ansaitsisi moni muukin. Viimeistään Paavo Väyrysen viuhahdus kertoo, että tässä puretaan vuosikymmenten kansallista ahdistusta huumorin keinoin.

Mia Öhman (Sodankylän elokuvajuhlien 2024 katalogi)

Rajaloukkauksia 🤪🤪🤪🤪 ([Emmi Koivumäki/Film-o-holic.com 2.2.24](#))

Suomen ja Neuvostoliiton väliset suhteet kiristyivät 1984 joulukuussa, kun Inarijärveen tippui neuvostoliittolainen ohjus. Kansainvälisen median katseet kohdistuivat Suomeen ja

spekuloinnit ohjuksen laadusta ja ilmatilan loukkauksista kävivät kuumina. Suomalaisten poliitikkojen rauhallinen suhtautuminen asiaan ihmetytti ulkomailla. Tähän epävarmuuden ilmapiiriin sijoittuu Miia Tervon uusi elokuva **Ohjus**.

Niinan (Oona Airola) arki on jatkuvaa eteenpäin rämpimistä. Aviomies (Tommi Eronen) on vankilassa, lapset käyvät ylikerroksilla ja rahat ovat loppu. Kun Niina vahingossa rikkoo paikallislehden ikkunan, päätoimittaja (Hannu-Pekka Björkman) antaa hänelle luvan työskennellä lehdessä maksaakseen velkansa. Unelias paikkakunta kokee kertaheitolla herätyksen, kun Inarijärveen harhautuu neuvostoliittolainen ohjus ja maailman katseet kääntyvät syrjäkylän suuntaan. Nyt on Niinan hetki näyttää kyntensä toimittajana.

Tervon edellisen elokuvan [Auroran](#) (2019) tavoin myös **Ohjus** on draamakomedia, jonka sisällä käsitellään rankkojakin aiheita mustalla huumorilla höystettynä. Niinan kipakka sisar (Emma Kilpimaa) yrittää herättää Niinaa taistelemaan omasta paikastaan ja itsetunnostaan, kun muut tuntuvat hiljenevän perheen rikkoneesta monisukupolvisesta väkivallasta. Pikkuhiljaa Niinan itsetunto alkaa löytyä ammatillisen uran avautuessa ja romanssin orastaessa hiljattain tavatun hävittäjälentäjän Kain (Pyyri Kähkönen) kanssa.

Tervo yhdistää rohkeasti keskenään Suomi–Neuvostoliitto-suhteet ja parisuhdeväkivallan. Monen muun käsissä moinen rinnastus olisi voinut vaikuttaa tökeröltä, mutta Tervo keskittyy puhumattomuuden teemaan oivaltavasti. Niinan ja Suomi-neidon rajojen rikkomista vahvemmasi teemaksi nousee rikkomuksista hiljeneminen. Niina herää huomaamaan oman tilanteensa vasta, kun hän alkaa vaatia lehden lukijoille vastauksia ohjuksesta. Muiden pelot kaivetaan markkinavoimien alle, kun ohjuksesta tehdään myyntikikka turisteja varten ja hämmennys haudataan hymyihin.

Niina on kuin kreikkalaisesta mytologiasta tuttu Cassandra, jolle on suotu lahja nähdä tulevaisuuteen, mutta jota kukaan ei kuuntele. Niina seuraa ulkomaiden mediaa ja opiskelee tietoja eri ohjuksista, samaan aikaan muut kuuntelevat lauhkeana kotimaan uutisia. Vaikka kyse ei olisikaan tuhoisasta ydinkärjestä tai tahallisesta rajarikkomuksesta, asettaa se, miten tilanteeseen suhtaudutaan, tärkeän rajamerkin tulevaisuutta ajatellen. Jos selitykset otetaan hymyillen vastaan, voivat rajamerkit muuttaa tulevaisuudessa paikkaa.

Ohjus ottaa kaiken huumorin irti 1980-luvun ympäristöstään. Kasarin tyyli takatukkineen ja kehittyvä matkailupalveluala ovat saaneet koomisen kuorituksen. Elokuvana **Ohjus** on kuitenkin **Aurora**a surumielisempi, ja Oona Airola tulkitsee tarinan tummia sävyjä Niinan roolissa hienosti. Kokonaisuus on yhtenäisempi kuin hieman laajemmalle tarinansa levittäneessä **Aurorassa**.